

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: **M.**, nar. X., v obci Q., provincia G., Afganistan, toho času Záchytný tábor H., zast. Mgr. D., Slovenská humanitná rada, Páričkova 18, Bratislava, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. ČAS: MU-9-14/DS-Ž-2010 zo dňa 4.6.2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 36/2010-38 zo dňa 22. septembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 36/2010-38 zo dňa 22. septembra 2010 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu č. ČAS: MU-9-14/DS-Ž-2010 zo dňa 4.6.2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil č. ČAS: MU-9-14/DS-Ž-2010 zo dňa 4.6.2010, ktorým odporca podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako neprípustnú a podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle rozhodol, že v prípade cudzinca je príslušná na konanie Grécka republika.

Súčasne rozhodol podľa článku 19 ods. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 zo dňa 18.2.2003, že odovzdanie cudzinca do Gréckej republiky sa uskutoční najneskôr do 6 mesiacov od prevzatia zodpovednosti iným členským štátom alebo rozhodnutia o odvolaní alebo revízií, ak rozhodnutie pripúšťa odkladný účinok.

/Odporca rozhodnutie zdôvodnil tým, že z dokazovania vyplynulo, že v minulosti navrhovateľ protiprávne prekročil hranicu Grécka ako členského štátu uplatňujúceho nariadenie Rady ES č. 343/2003 a bola začaté podľa dublinského nariadenia konanie o prevzatie zodpovednosti Grécka za posúdenie žiadosti navrhovateľa o azyl. Pretože príslušný grécky úrad v stanovenej lehote jedného mesiaca na žiadosť nereagoval, v zmysle čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia sa Grécko stalo zodpovedným za posúdenie žiadosti navrhovateľa. Následne dňa 15.5.2010 Grécko súhlasilo s prevzatím svojej zodpovednosti./

Krajský súd dospel k záveru, že odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a v priebehu azylového konania sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom znení (ďalej v texte len „Správny poriadok“) a za takejto situácie následne rozhodol správne a v súlade so zákonom o azyle, keď žiadosť o udelenie azylu zamietol ako neprípustnú v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle.

Krajský súd k námietke nesprávnosti určenia Grécka ako krajiny zodpovednej za posúdenie jeho žiadosti o azyl ako takej uviedol, že vzhľadom na článok 3 ods. 2 Dublinského nariadenia poukázal na skutočnosť, že tak v zákone o azyle, ako aj v Dublinskom nariadení nie je zakotvený právny nárok (žiadateľa o azyl) na postup, ustanovený citovaným ustanovením. Podobne v žiadnej

z týchto právnych noriem nie je ustanovené, za akých podmienok (okolností), resp. v ktorých prípadoch je možné takýto postup aplikovať, obdobne tieto normy neobsahujú ani len orientačný výpočet situácií v prípade existencie ktorých je možné toto ustanovenie aplikovať. S poukazom na znenie Kapitoly IV Dublinského nariadenia – „Humanitárna doložka“, ktorá vymenováva dôvody na dobrovoľné prevzatie zodpovednosti členského štátu, ktorý inak nie je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl, možno podľa krajského súdu vyvodiť, že aplikácia čl. 3 ods. 3 Dublinského nariadenia záleží výlučne na rozhodnutí členského štátu, ktorý sa rozhodne zodpovednosť prevziať. Pokiaľ teda odporca na základe platného práva a skutkových zistení dospel k názoru, že za prejednanie navrhovateľovej žiadosti o azyl je zodpovedné Grécko, ktoré navyiac s prevzatím takejto zodpovednosti aj výslovne súhlasilo, resp. pokiaľ odporca – Slovenská republika - neaplikovala prevzatie zodpovednosti za prejednanie navrhovateľovej žiadosti o azyl, pričom žiadna norma neustanovuje takúto povinnosť, či predpoklady jej aplikácie, nie je možné, podľa krajského súdu takéto rozhodnutie považovať za nezákonné, t. j. vydané v rozpore so zákonom.

K námietke navrhovateľa, že jednotlivé štáty (napr. Rakúsko, Fínsko, Írsko, Luxembursko) uplatňujú pri aplikácii ust. Dublinského nariadenia zdravotný stav žiadateľa o azyl, prípadne hrozbu porušenia čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uviedol, že v administratívnom spise a ani v opravnom prostriedku niet dôkazu o takomto postupe členských štátov, práva naopak, sám navrhovateľ uviedol, že Rakúsko jeho žiadosť o azyl posúdilo zhodne ako odporca. Pokiaľ by sa v rozhodovacej praxi niektorého z členských štátov vyskytli takéto prípady, takéto zistenia by mali iba informatívny a nie záväzný charakter.

K námietke zdravotného stavu navrhovateľa krajský súd uviedol, že ako to vyplýva zo zdravotných záznamov navrhovateľa, priložených k návrhu, resp. založených v spise odporcu, u navrhovateľa bola diagnostikovaná psychická porucha, ktorá však nevyžaduje hospitalizáciu - na jej liečbu postačuje medikamentózna terapia. Podľa názoru krajského súdu, ak odporca nezobral do úvahy tento fakt ako rozhodný pre prevzatie zodpovednosti za posúdenie navrhovateľovej žiadosti o azyl, nekonal v rozpore s platným právom.

K námietke existencie doporučenia UNHCR vo vzťahu k znepokojeniam nad situáciou v Grécku krajský súd uviedol, že zmienené stanovisko UNHCR je potrebné chápať ako jeho názor, nejde však o prameň práva, ktorým by bol odporca viazaný. Podľa krajského súdu, ak by situácia

v Grécku (vo vzťahu k aplikovanej azylovej procedúre) bola natoľko závažná - porušujúca medzinárodné záväzky, ktoré pre Grécko vyplývajú z medzinárodných zmlúv, resp. smerníc Rady EÚ, príslušné orgány EU by konkrétne k tejto situácii prijali príslušné stanovisko v nimi zvolenej forme, čo sa však doposiaľ nestalo. Teda pokiaľ nie sú Grécku európskymi autoritami uložené konkrétne úlohy - prijaté konkrétne opatrenia v dôsledku (prípadného) porušenia záväzkov, ku ktorým Grécko ako členský štát EU, resp. signatár medzinárodných zmlúv a dohovorov pristúpilo, je žiaduce považovať Grécko za štát, ktorý sa danými právnymi aktmi riadi.

K námietke navrhovateľa uplatnenej v podaní zo dňa 25.8.2010 (po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku), odkazujúcej na konkrétne rozhodnutie ESLP v prípade (žiadosť č.53541/07), k porušeniu čl. 3 Dohovoru v zmienenom prípade, krajský súd uviedol, že uvedený výrok sa vzťahuje ku konkrétnemu prípadu v konkrétnom zaisťovacom zariadení, naviac k porušeniu článku malo dôjsť v roku 2007, resp. v rokoch predchádzajúcich, preto tento konkrétny výrok nie je možné aplikovať na prípad transferu navrhovateľa do Grécka.

K porušeniu čl. 5 ods. 1 Dohovoru v zmienenom prípade krajský súd uviedol, že ani tento výrok nie je možné vzťahovať na navrhovateľa, pretože ESLP konštatoval iba konkrétne porušenie. Naviac príslušný grécky azylový orgán v akceptácii prevzatia zodpovednosti za posúdenie navrhovateľovej žiadosti o azyl zo dňa 15.5.2010 výslovne uviedol, že navrhovateľovi po príchode na grécke územie bude umožnené podať žiadosť o azyl.

K porušeniu čl. 5 ods. 4 Dohovoru v zmienenom prípade krajský súd uviedol, že toto sa týka stavu gréckej legislatívy (nepreskúmanie rozhodnutia o zaistení cudzincov z dôvodu ich vyhostenia), ktorý v Grécku existoval v období roku 2007, skôr však v rokoch predchádzajúcich, teda nie v aktuálnom časovom priestore.

Krajský súd napokon uviedol, že jeho pozornosti neušlo, že navrhovateľ požiadal o aplikovanie čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia v priebehu azylovej procedúry, a to podaním zo dňa 12.5.2010. Odporca vo veci rozhodol dňa 4.6.2011 rozhodnutím, v odôvodnení ktorého sa daným podnetom – žiadosťou nezaoberal. Podľa krajského súdu odporca v tomto pochybil, avšak, vzhľadom k faktu, že toto pochybenie nemalo vplyv na správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia, súd na túto vadu neprihliadol.

Pretože neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia odporca neporušil žiaden vnútroštátny zákon či medzinárodný dohovor, krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné považovať za zákonné, a preto ho potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. c), d), e) a f) Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len „O. s. p.“), keďže podľa jeho názoru súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd podobne ako odporca nesprávne a neúplne zistil skutkový stav, nevenoval náležitú pozornosť zdravotnému stavu navrhovateľa a lekárske správy troch nezávislých špecialistov v odbore klinickej psychológie a psychiatrie. Poukázal na to, že bola u neho zistená recidivujúca depresívna porucha, postraumatická stresová porucha. Správa obsahovala informáciu, že v prípade ukončenia azylového procesu hrozí u navrhovateľa silná dekompenzácia psychického stavu, pričom sucídium nie je vylúčené. Ako vyplýva zo správy MUDr. K., navrhovateľ sa o samovraždu aj pokúsil.

Navrhovateľ vyjadril nesúhlas s názorom súdu, že ak odporca nezobral do úvahy jeho zdravotný stav ako rozhodný pre prevzatie zodpovednosti žiadosti o azyl, nekonal v rozpore s platným právom.

Podľa jeho názoru neprevzatím zodpovednosti za prejednanie žiadosti o udelenie azylu v prípade navrhovateľa došlo k porušeniu Dohovoru, a to čl. 1 ods. 3 a čl. 13, ktorým je SR viazaná. Odporca je povinný presvedčiť sa, či jeho rozhodnutím nebudú porušené základné ľudské práva a slobody vyplývajúce nielen z vnútroštátneho práva štátu odporcu, ale aj medzinárodných zmlúv, ktorými je štát odporcu viazaný. Iba príslub dožiadaných orgánov nie je postačujúci.

Navrhovateľ poukázal na to, že neprijateľné prijímacie podmienky v gréckej azylovej procedúre, v zaisťovacích zariadeniach, v prístupe k právnej pomoci a možnosti využitia riadneho a spravodlivého konania naďalej v gréckej legislatíve a gréckom azylovom systéme pretrvávajú. Vrátaní žiadatelia v zmysle Dublinského nariadenia nie sú chránení pred navrátením do krajiny pôvodu, kde im hrozí prenasledovanie alebo sú vystavení vážnemu bezpráviu. O tejto skutočnosti nesvedčí len prípad navrhovateľa, ale aj intervencia vo forme ústneho vyjadrenia UNHCR v prípade M.S.S. v. Belgium and Greece, pred ESLP zo dňa 1.9.2010, ktorú navrhovateľ predložil.

Z uvedenej intervencie vyplýva, že UNHCR sleduje postup v Grécku a azylovú situáciu a dospelo k záveru, že grécky azylový systém nezodpovedá medzinárodným a európskym štandardom, vrátane Dohovoru z roku 1951 a Protokolu z roku 1967, grécke orgány samy uznávajú závažnosť tohto problému a ich neschopnosť v súčasnej dobe plniť kľúčové medzinárodné záväzky tejto oblasti. Základné nedostatky gréckeho azylového systému spočívajú v nedostatočnej ochrane pred navrátením a vo veľmi slabých prijímacích podmienkach a väzobných podmienkach v Grécku. Po návrate do Grécka v rámci Dublinského nariadenia sa žiadatelia o azyl pravdepodobne stanú bezdomovcami bez prostriedkov, v núdzi skončia vo veľmi zlých podmienkach vo väzenských zariadeniach. Väčšina žiadateľov o azyl v Grécku, vrátane transferovaných nemajú žiadnu finančnú pomoc. V Grécku je iba 865 prijímacích miest určených pre žiadateľov o azyl. V roku 2009 bolo podaných 16 000 žiadostí a za prvých 6 mesiacov roku 2010 4701 žiadostí, prijímacie kapacity sú nedostatočné, väčšina zo súčasných 11 prijímacích centier je prevádzkovaných mimovládnyimi orgánizáciami a sú závislé na finančných prostriedkoch z Európskeho fondu pre utečencov. Tým, že veľa žiadateľov o azyl je ponechaných vonku, v drsných podmienkach, nie sú schopní poskytnúť adresu, ktorá je kľúčovou zložkou konania pre udelenie azylu. To môže zabrániť doručeniu oznámenia o vývoji ich žiadosti o azyl. Neexistencia právnej pomoci túto situáciu zhoršuje.

UNHCR preto potvrdzuje svoj postoj, že transfery do Grécka v rámci Dublinského nariadenia by sa nemali konať, kým sa tieto nedostatky nevyriešia.

Navrhovateľ v odvolaní poukazuje na skutočnosť, že v súčasnosti pred EDS prebiehajú dve konania o predložených prejudiciálnych otázkach v súvislosti s interpretáciou čl. 3 Dublinského nariadenia, a to Odvolacím súdom vo Veľkej Británii a najvyšším súdom Írska. V prvom prípade – N.S. pod č. C-411/10 sa britský súd obrátil na ESD vo veci interpretácie čl. 3 Dublinského

nariadenia vo svetle povinnosti členských štátov chrániť základné ľudské práva. Dopytuje sa podmienky za ktorých štát, ktorý transferuje je povinný prevziať zodpovednosť za preskúmanie žiadosti o azyl v súlade so svojimi záväzkami rešpektovať ľudské práva, ako aj na rozsah tejto povinnosti. V druhom prípade sa írsky súd obrátil na ESD 12.10.2010, otázky ešte nie sú publikované.

Navrhovateľ tiež poukázal na listy prezidenta ESĽP zo dňa 30.9.2010 jednotlivým štátom aplikujúcim Dublinské nariadenie, ktorými sa obrátil na vlády Belgicka, Fínska, Holandska a Nórska so žiadosťou, aby pozastavili svoje Dublinské transfery žiadateľov o azyl do Grécka na základe Nariadenia ES Dublin II. Do času, pokiaľ Veľká komora ESĽP vydá rozsudok v prípade M.S.S. v. Belgicko a Grécko.

Veľká Británia už v minulosti pozastavila transfery a ku krajinám, ktoré pozastavili transfery žiadateľov o azyl do Grécka sa pridal aj Island. Nemecko a Švajčiarsko majú pozastavené transfery do Grécka dočasne z iného dôvodu.

Podľa navrhovateľa, vzhľadom na uvedené skutočnosti, odporca ako aj krajský súd v konaní nedostatočne zistili skutkový stav, nezaoberali sa riadne možnosťou využitia čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia napriek tomu, že navrhovateľ sa na toto ustanovenie odvolával.

Právna zástupkyňa navrhovateľa predložila najvyššiemu súdu dňa 30.12.2010 sociálnu správu pracovníčky neziskovej organizácie Greek Council for refugees - M., na ktorú sa odvolávala v podanom odvolaní proti napadnutému rozsudku.

Správa obsahuje informácie týkajúce sa navrhovateľovej sociálnej, právnej a zdravotnej situácie, v jej prílohe sa nachádza rozhodnutie o vyhostení navrhovateľa z Gréckej republiky a lekárska správa od psychiatra dr. G. a skrátený preklad správy z novín zo dňa 5.10.2010 a situácii žiadateľov o azyl v Grécku.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril písomne tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. K námietke nedostatočného zistenia stavu veci uviedol, že stav navrhovateľa nevyžadoval hospitalizáciu, pričom bol farmakologicky liečený predtým aj

v Rakúsku, ale ani rakúska strana nedospela k záveru, že by jeho psychický stav bránil jeho transferu. K námietke právnej zástupkyne navrhovateľa, že mu nebolo umožnené vstúpiť do azylovej procedúry po jeho návrate do grécka na základe Dublinského nariadenia, uviedol, že navrhovateľovi po návrate do Grécka bol vystavený doklad, s ktorým sa mal dostaviť na oddelenie azylovej polície do Atén. Navrhovateľ tak neurobil a následne mal doklad stratiť. Políciou bol zaistený a bolo vydané rozhodnutie o jeho vyhostení. Následne bol prepustený, s tým, že do 30 dní má opustiť Grécko. Podľa odporcu navrhovateľ sám zaviniť, že jeho žiadosť o azyl nebola posudzovaná. Neuviedol žiaden dôvod na ospravedlnenie, prečo sa na oddelenie polície nedostavil. Podľa príslušných smerníc Rady EÚ v oblasti azylu má však právo znovu požiadať o azyl.

Odporca sa nestotožnil s tvrdeniami právnej zástupkyne navrhovateľa, naopak súhlasí s názorom krajského súdu, že neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia odporca neporušil žiaden zákon či medzinárodný dohovor.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. januára 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle.

V § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle je uvedené, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak je na konanie o udelenie azylu príslušný iný štát.

Ministerstvo bezodkladne informuje žiadateľa o tom, že zisťuje, či je iný štát príslušný na konanie o jeho žiadosti o udelenie azylu; počas zisťovania neplynie lehota na rozhodnutie.

Ministerstvo vo výroku rozhodnutia podľa odseku 1 písm. c) uvedie aj štát, ktorý je príslušný na konanie o udelenie azylu (§ 11 ods. 3 zákona o azyle).

V zmysle § 53b zákona o azyle sa pri určení členského štátu Európskej únie zodpovedného za posúdenie žiadosti o udelenie azylu, ktorú podal štátny občan tretej krajiny v jednom z členských štátov Európskej únie, použijú kritériá a mechanizmy uvedené v právne záväzných aktoch Európskych spoločenstiev, pričom poznámka pod čiarou odkazuje na dublinské nariadenie.

Členské štáty posúdia žiadosť každého príslušníka tretej krajiny, ktorý podá žiadosť na hranici alebo na ich území ktorémukoľvek z nich. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole II označený ako zodpovedný (čl. 3 ods. 1 Dublinského nariadenia).

Podľa čl. 10 ods. 1 Dublinského nariadenia, keď sa zistí na základe dôkazu alebo indície, ako sú opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 18 ods. 3, vrátane údajov uvedených v kapitole III nariadenia (ES) č. 2725/2000, že žiadateľ o azyl protiprávne prekročil hranicu do členského štátu po súši, mori alebo letecky po príchode z tretej krajiny, za posúdenie žiadosti o azyl je zodpovedný členský štát, do ktorého takto vstúpil. Táto povinnosť končí po 12 mesiacoch odo dňa, kedy sa uskutočnilo takéto protiprávne prekročenie hranice.

Ak členský štát, ktorému bola podaná žiadosť o azyl, považuje iný členský štát za zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti, môže čo najrýchlejšie a v každom prípade do troch mesiacov od dátumu podania žiadosti v zmysle článku 4 ods. 2 vyzvať tento iný členský štát, aby prevzal žiadateľa (čl. 17 ods. 1 Dublinského nariadenia).

Dožiadaný členský štát vykoná potrebné kontroly a vynesie rozhodnutie o dožiadaní o prevzatie žiadateľa do dvoch mesiacov od dátumu obdržania dožiadania (čl. 18 ods. 1 Dublinského nariadenia), pričom nekonanie v dvojmesačnej lehote sa rovná akceptovaniu dožiadania a ukladá povinnosť prevziať danú osobu, ako aj zabezpečiť náležité dojednania pre jej príchod (čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia).

Keď dožiadaný členský štát akceptuje, že má prevziať žiadateľa, členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl, oznámi žiadateľovi rozhodnutie o tom, že neposúdi žiadosť a o povinnosti odovzdať žiadateľa do zodpovedného štátu (čl. 19 ods. 1 Dublinského nariadenia).

Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovednosť prípadne členskému štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak sa žiadateľ o azyl skrýva (čl. 19 ods. 4 Dublinského nariadenia).

Podľa článku 3 ods. 1 Dublinského nariadenia členské štáty posúdia žiadosť každého príslušníka tretej krajiny, ktorý podá žiadosť na hranici alebo na ich území ktorémukoľvek z nich. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole II označený ako zodpovedný.

Podľa článku 3 ods. 2 Dublinského nariadenia bez ohľadu na môže každý členský štát posúdiť žiadosť o azyl, ktorý mu podľa štátny príslušník tretej krajiny, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie. V takomto prípade sa tento členský štát stane zodpovedným členským štátom v zmysle tohto nariadenia a prevezme záväzky súvisiace s takouto zodpovednosťou. Keď to je potrebné, informuje predtým zodpovedný členský štát, členský štát, ktorý vedie konanie na určenie zodpovedného členského štátu alebo členský štát, ktorý bol dožiadaný, aby prevzal žiadateľa alebo ho vrátil.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu ako neprípustnej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu odporcu je zrejmé, že navrhovateľ požiadal na území SR o azyl počas zaistenia v Útvare policajného zaistenia Medveďov. Zaistený bol dňom 31.1.2010 v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov dňa 31.1.2010 rozhodnutím č. p.: MV-UHCP-RHCP-BA-OCP-AV-7-8/2010.

Z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 13.5.2010 vyplýva, že navrhovateľ požiadal o azyl z dôvodu, že sa cíti byť ohrozený kvôli Biblii a strachu o život pred otcom svojej manželky. Spresnil, že H. je rodinný nepriateľ z obdobia okupácie Rusov. Jeho dcéra bola jeho nastávajúca a súhlasila s vydajom. Vzali sa, avšak bez súhlasu jej otca. Manželka sa k nim pristáhovala. Jej otec prišiel k nim domov a zabil svoju dcéru, jeho tehotnú manželku aj jeho dvoch bratov. V tom čase nebol doma, bol v Kábule. Hovorili mu, aby nechodil domov, že mu tam hrozí nebezpečenstvo, aj kvôli tomu, že mal v aute Bibliu. Jeho otec s matkou a jeho sestrou boli u lekára, vďaka tomu sú na živu.

Navrhovateľ na záver pohovoru uviedol, že sa cíti zle, nevie spať, nevie prečo ho zadržali a umiestnili.

Z dotazníka žiadateľa vyplynulo, že navrhovateľ pri popise trasy, ktorou sa dostal na územie SR uviedol, že cestoval cez Irán, Turecko, Grécko a Rakúsko.

V Grécku ho zadržala polícia, držala ho 7 dní, potom mu dali papier, aby opustil územie Grécka. Na falošný pas pricestoval do Rakúska, kde bol 6 mesiacov v Treiskirchen a potom 6 mesiacov v Grazi. V Grazi mu bolo doručené rozhodnutie, že bude vrátený do Grécka. Nepýtali sa ho, prečo odišiel z Afganistanu. Potom z Viedne prišiel na Slovensko (v januári). Hľadal stanicu, kde by mohol požiadať o azyl. Policajti mu povedali, že bude deportovaný do Rakúska, ale poslali ho do Medveďova.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že zástupkyňa navrhovateľa dňa 13.5.2010 po nahliadnutí do spisového materiálu podala odporcovi písomné stanovisko ku konaniu podľa Nariadenia Rady ES č. 343/2003 s požiadavkou na aplikáciu článku 3 ods. 2 nariadenia.

Ako ďalej vyplynulo z obsahu spisu odporca dňa 2.2.2010 navrhovateľovi oznámil, že začal konanie o návrate navrhovateľa do krajiny vydania prvej žiadosti o azyl na území Európskej únie podľa nariadenia rady ES č. 343/2003.

Listom zo dňa 4.6.2010 odporca oznámil zástupkyni navrhovateľa, že po naplnení podmienok na začatie konanie o prevzatie zodpovednosti bola dňa 9.2.2010 do Gréckej republiky odoslaná žiadosť vzhľadom k skutočnosti, že v rámci dublinského nariadenia medzi Rakúskou republikou a Gréckou republikou prešla zodpovednosť v zmysle čl. 18 ods. 7 na Grécku republiku.

Grécka republika neodpovedala na žiadosť odporcu o prevzatie zodpovednosti v mesačnej lehote ani v lehote dvoch mesiacov od dátumu obdržania požiadania a stala sa tak zodpovedným členským štátom za prevzatie menovaného podľa čl. 18 ods. 7 dublinského nariadenia, keďže v danom prípade nekonanie v dvojmesačnej lehote sa rovná akceptovaniu požiadania a ukladá povinnosť prevziať zodpovednosť za danú osobu, ako aj zabezpečiť náležité dojednanie pre jej príchod.

Odporca v liste zástupkyni navrhovateľa ďalej uviedol, že vzhľadom na stanovené mechanizmy dublinského nariadenia označili Grécku republiku za zodpovedný štát, táto je povinná podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia preskúmať zákonné dôvody na udelenie azylu navrhovateľa, rovnako ako iný členský štát uplatňujúci dublinské nariadenie. Odhliadnuc od tejto povinnosti, štátny orgán Gréckej republiky špeciálne vo svojej akceptácii deklaroval, že navrhovateľovi bude umožnené podať žiadosť o udelenie azylu po jeho príchode na jej územie, ak prejaví o to úmysel.

V informatívnom liste odporca ďalej poukazuje na to, že Európska komisia do uvedeného dňa nikdy neodporučila štátom EU pozastaviť odovzdanie do Grécka podľa dublinského nariadenia. Odporca tiež uviedol, že zdravotné dôvody a psychický stav nepovažuje za relevantný a opodstatnený dôvod na využitie práva suverenity SR v tomto prípade dobrovoľne posúdiť žiadosť o udelenie azylu navrhovateľa, aj keď podľa kritérií nariadenia na posúdenie je príslušná Grécka republika.

Odporca dňa 4.6.2010 vydal rozhodnutie, ktorým žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu zamietol ako neprípustnú, s odôvodnením, že Grécka republika neodpovedala na žiadosť

o prevzatie zodpovednosti v lehote dvoch mesiacov podľa Dublinského nariadenia, stala sa tak zodpovedným štátom za prevzatie navrhovateľa podľa čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia a dňa 15.5.2010 súhlasila s jeho odovzdaním na svoje územie. Vzhľadom na uvedené bola navrhovateľova žiadosť zamietnutá ako neprípustná podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o azyle z dôvodu príslušnosti iného členského štátu (Grécka) na posúdenie žiadosti.

Odvolačný súd sa stotožňuje s vysloveným názorom krajského súdu, že aplikácia čl. 3 ods. 3 Dublinského nariadenia záleží výlučne na rozhodnutí členského štátu, ktorý sa rozhodne zodpovednosť prevziať.

Na strane druhej v danom prípade navrhovateľ výslovne požiadal o aplikáciu čl. 3 ods. 2, pričom na podporu svojej žiadosti predložil konkrétne dôkazy, ktorým odporca nevenoval žiadnu pozornosť.

Krajský súd považoval rozhodnutie odporcu za zákonné. Podľa krajského súdu ani pochybenie odporcu, (ktorý napriek uplatnenej aplikácii 3 ods. 2 Dublinského nariadenia a to podaním zo dňa 12.5.2010, hoci odporca rozhodol až dňa 4.6.20110 rozhodnutím, v odôvodnení ktorého sa daným podnetom – žiadosťou nezaoberal), nemalo vplyv na správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd z toho vyvodil záver, že neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia odporca neporušil žiaden vnútroštátny zákon či medzinárodný dohovor, a teda že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné považovať za zákonné..

Odvolačný súd k námietke navrhovateľa, že bolo v jeho prípade potrebné rozhodnúť podľa čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia (tzv. doložky suverenity), považuje za dôležité uviesť, že nariadenie ani žiadny zákon výslovne neukladá povinnosť správneho orgánu prevziať zodpovednosť za posúdenie žiadosti o udelenie azylu podľa čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia. Odvolačný súd poznamenáva, že nejde teda o nárok, o ktorom musí rozhodnúť správny orgán ex lege, ale o výsledok správneho uváženia správneho orgánu. Správne uváženie (diskrečná právomoc správneho súdnictva) je svojou podstatou možnosťou správneho orgánu vybrať pri rozhodovaní jedno z viacerých dovolených riešení. Podľa § 245 ods. 2 O. s. p. pri rozhodnutí, ktoré správny

orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia. Súdne preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nie je teda v týchto prípadoch vylúčené, ale je podstatne obmedzené pretože sa môže týkať iba toho, či rozhodnutie správneho orgánu nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom. V takých prípadoch je súd oprávnený preskúmať len to, či došlo k výberu z dovolených možností, ale výber sám zásadne prieskumu nepodlieha a preskúmanie sa vykoná iba podľa kritérií, ktoré pre správne uváženie uvádza zákon.

Podľa odvolacieho súdu, nedostatok zdôvodnenia rozhodnutia odporcu, prečo nedošlo k požadovanej aplikácii čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia spôsobuje nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, pretože tak navrhovateľovi ako ani súdu preskúmavajúcemu napadnuté rozhodnutie odporcu nebola známa úvaha, ktorou sa správny orgán pri rozhodovaní riadil. Tento nedostatok nebolo možné odstrániť ani informatívnym listom odporcu z toho istého dňa (4.6.2010) ani nasledujúcimi vyjadreniami odporcu, ktorými reagoval na námietky navrhovateľa.

Odvolací súd na rozdiel od krajského súdu totiž dospel k záveru, že odporca nevenoval náležitú pozornosť skutočnostiam, ktoré navrhovateľ na odôvodnenie navrhovanej aplikácie čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia v priebehu administratívneho konania predstrel a ktoré boli odporcovi v čase rozhodovania známe.

Navrhovateľ totiž na podporu svojej žiadosti o dobrovoľné prevzatie zodpovednosti, ktorú odôvodnil veľmi zlým psychickým stavom a nepriaznivou situáciou v Grécku, predložil odporcovi psychologický posudok klinickej psychologičky Mgr. B. a lekárske správy psychiatra MUDr. P. ako aj správu UNHCR, ktorým odporca nevenoval vo svojom rozhodnutí žiadnu pozornosť.

Z tohto pohľadu rozhodnutie odporcu pre nedostatok odôvodnenia navrhovanej aplikácie čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia je rozhodnutím, ktoré je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Na veci nemení nič ani skutočnosť, že odporca toho istého dňa zaslal zástupkyňi navrhovateľa list, v ktorom informuje, že zdravotné dôvody a psychický stav nepovažuje za relevantný a opodstatnený dôvod na využitie práva suverenity SR v tomto prípade dobrovoľne

posúdiť žiadosť o udelenie azylu navrhovateľa, aj keď podľa kritérií nariadenia na posúdenie je príslušná Grécka republika.

Rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o azyl podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle ako neprípustnej a rozhodnutie o tom, že v prípade cudzinca je príslušná na konanie Grécka republika je rozhodnutím, ktorým sa významnou mierou zasahuje do práv garantovaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. Najmä s poukazom na účastníkom konania uplatnenú aplikáciu čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia s predložením dôkazov, na podklade ktorých aplikáciu žiada uplatniť, rozhodnutie správneho orgánu musí byť preto založené na takých podkladoch a argumentoch ktoré nachádzajú oporu v zákone.

V danom prípade navrhovateľ v rozhodnutí nedostal odpoveď na svoju žiadosť a argumentácia krajského súdu, že neaplikáciou čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia nedošlo k porušeniu zákona neobstojí, pretože odporca vo svojom rozhodnutí nevyargumentoval, prečo k aplikácii uvedeného ustanovenia nedošlo, neobstojí. Tento nedostatok nemôže byť konvalidovaný ani dodatočným vyjadrením odporcu, resp. úvahou krajského súdu, ktorý nemôže nahrádzať úvahu správneho orgánu.

Podľa názoru najvyššieho súdu rozhodnutie správneho orgánu vzhľadom na uvedený nedostatok je arbitrárnym rozhodnutím, ktoré je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

V predmetnej veci nemožno podľa názoru súdu odhliadnuť od všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania, a to najmä právo oboznámiť sa s odôvodnením administratívneho aktu (Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy č. /77/ 31 z 28. septembra 1977).

Podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že odporca nevenoval pozornosť podkladom, ktoré na podporu svojej požiadavky o aplikáciu čl. 3 ods. 2 Dublinského nariadenia predložil navrhovateľ a v rozhodnutí nevyargumentoval, prečo takejto žiadosti nevyhovel, nezodpovedá požiadavkám všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania, pretože neboli vyhodnotené a v rozhodnutí zdôvodnené výsledky takýchto úkonov.

Obmedzenie sa v dôvodoch rozhodnutia odporcu len na skutočnosť, že Grécka republika sa stala zodpovedným členským štátom za prevzatie navrhovateľa podľa čl. 18 ods. 7 Dublinského nariadenia a 15.5.2010 súhlasila s jeho odovzdaním na svoje územie, na základe čoho odporca zamietol žiadosť navrhovateľa o azyl ako neprípustnú, podľa § 11 ods. 3 zákona o azyle nie je možné považovať za postačujúce zdôvodnenie rozhodnutia a to aj v kontexte navrhovateľom namietaného porušenia čl. 3 a 5 ods. 1 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporcu o predĺžení doby zaistenia je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu dopĺňovať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Vzhľadom na uvedené nebolo dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia a vec mu vracia na nové konanie (§ 250l ods. 2 v súvislosti s § 250ja ods. 3 OSP).

Súd pritom poznamenáva, že vzhľadom na závažnosť zásahu do subjektívnych práv účastníka konania, nepovažuje súd za únosné rozhodovanie strohým, skutkovo nepodloženým a z právneho hľadiska blanketárnym spôsobom vyhotovenia rozhodnutia.

Z ustanovenia § 52 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. vyplýva, že na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Správny poriadok v ustanoveniach § 46 a § 47 vymedzuje obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia. Dôležitou súčasťou rozhodnutia je odôvodnenie, ktoré nadväzuje na výrokovú časť rozhodnutia. Správny poriadok zakotvuje povinnosť uviesť v odôvodnení rozhodnutia všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu. Správny orgán musí v odôvodnení opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, uviesť dôkazy z ktorých vychádzal a ako

sa vysporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom.

Na základe vyhodnotenia dôkazov správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti považuje za nepochybne zistené a aký je právny význam týchto skutočností. V odôvodnení rozhodnutia uvedie aj záver o tom, z akého dôvodu aplikoval na predmet konania predpisy citované vo výroku.

Súd pritom preskúmava úvahu správneho orgánu len v tom smere, či úvaha nevybočila z medzí a hľadísk stanovených zákonom (§ 245 ods. 2 OSP), či je v súlade s pravidlami logického myslenia a či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom. Pokiaľ sú tieto predpoklady splnené, nemôže súd z týchto skutočností vyvodit' iné alebo opačné závery.

Preto krajský súd mal dospieť k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie trpí uvedenými vadami /spočívajúcimi v tom, že sa správny orgán dôsledne neriadil príslušnými ustanoveniami Správneho poriadku/, pričom táto vada bola spôsobilá vyvolať zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Keďže na uvedenú okolnosť krajský súd neprihliadol, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku tak, že je účelné rozhodnutie správneho orgánu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

S poukazom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 220 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože trovy právneho zastúpenia si neuplatnil a ani ich nevyčíslil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 18. januára 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová